

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (Україна)
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (Україна)

Кристіанштадський університет (Швеція)

Інститут проф. Жана-Урбана Сандаля (Норвегія)

Університет ім. Фрідріха-Александра Ерланген-Нюрнберг (Німеччина)

Вища школа економіки та менеджменту,

публічного адміністрування в Братиславі (Словаччина)

Варшавський технологічний університет

«Варшавська політехніка» (Польща)

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

15–16 листопада 2018 року

м. Харків, Україна

ББК 65.050
К 64

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 2 від 17.10.2018 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 13 від 23.10.2018 р.)

Рецензенти: **Криворучко Оксана Миколаївна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;
Назарова Галина Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом та соціальних наук Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;
Перерва Петро Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

К 64 Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 15–16 листопада 2018 р. Харків : ФОП Лібуркіна А. М., 2018. 80 с. Укр. мова, рос. мова, англ. мова

ISBN 978-966-8177-8177-93-4

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках тринадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання щодо глобалізаційних соціально-економічних процесів. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

ББК 65.050

ISBN 978-966-8177-8177-93-4

© Колектив авторів, 2018
© ФОП Лібуркіна А. М., 2018

ЗМІСТ

Організаційний комітет	10
Програма конференції.....	11
Доповіді учасників круглого столу	13
<i>Внукова Н. М.</i> Інноваційність теорії О. Лібермана.....	13
<i>Кизим Н. А., Крамарев Г. В.</i> Новая промышленная революция и выбор модели развития экономики страны.....	16
<i>Jan-Urban Sandal.</i> Actual Problems of the Development of Science and Innovation	30
<i>Вацьковські К. С., Гордієнко А. Ю.</i> Державна інноваційна політика Польщі	34
<i>Матюшенко І. Ю.</i> Вплив нової промислової революції на сучасну економіку	42
<i>Ju. Kaehler, N. Proskurnina.</i> Real Exchange Rates as Measures of Price Competitiveness for East European Countries.....	52
<i>Уманс Тимур, Строкович Г. В.</i> Інновації як чинник ефективного стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємств	64
<i>Брюховецька Н. Ю., Булеев І. П.</i> Інвестиційна активність підприємства як домінанта його конкурентоспроможності	67
Додаток 1. Перелік доповідей на секційних засіданнях, які рекомендовані для публікації у фаховому виданні	79
Додаток 2. Тези доповідей учасників конференції (на електронному носії)	

Круглий стіл

**«Інноваційний шлях розвитку України:
проблеми та перспективи»**

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики»

15–16 листопада 2018 р.

д. е. н., професор Пономаренко В. С., д. е. н., професор Кизим М. О.

1. Внукова Н. М. *Інноваційність теорії О. Лібермана*
2. Кизим Н. А., Крамарев Г. В. *Новая промышленная революция и выбор модели развития экономики страны*
3. Сандак Жан Урбан. *Actual Problems of the Development of Science and Innovation*
4. Вацьковські К. С., Гордієнко Л. Ю. *Державна інноваційна політика Польщі*
5. Матюшенко І. Ю. *Вплив нової промислової революції на сучасну економіку*
6. Ju. Kaehler, N. Proskurnina. *Real Exchange Rates as Measures of Price Competitiveness for East European Countries*
7. Уманс Тимур, Строкович Г. В. *Інновації як чинник ефективного стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємств*
8. Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П. *Інвестиційна активність підприємства як домінанта його конкурентоспроможності*

Режим роботи круглого столу:

15.11.2018 р.

ауд. 311 бібліотечного корпусу

9.00 – 10.30 Реєстрація

10.30 – 12.30 Засідання круглого столу

ДОПОВІДІ УЧАСНИКІВ КРУГЛОГО СТОЛУ

УДК 330.87:001.895

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ТЕОРІЇ О. ЛІБЕРМАНА

Внукова Наталія Миколаївна, д. е. н., професор,
завідувач кафедри управління фінансовими послугами
Харківського національного економічного університету (м. Харків, Україна),
e-mail: vnn@hneu.edu.ua

Щодо інновацій відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [6] – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Стосовно теорії О. Лібермана необхідно визначитися, що є інноваційним у його розробках і рішеннях, які він приймав, як вони поліпшили структуру і якість виробництва, зокрема машинобудівної галузі, якою він займався.

В Енциклопедії історії України [1] зазначено, що безпосередня участь О. Лібермана у роботі з управління й оптимізації процесів промислового виробництва дала йому можливість запропонувати відповідні методи вимірювання ефективності господарської діяльності підприємств. У теперішній час можна вважати, що він ще у середині ХХ століття запропонував смарт-технології для переходу до іншої теорії вимірювання. Інновація полягала у переході від чималого апарату показників (близько 30) до визначення ключових параметрів, пріоритетне місце серед яких мало належати обсягу та номенклатурі продукції, яку передбачено виробити, та рентабельності [4]. Ці дослідження подовжені у роботах учнів Лібермана О. Г. Показник рентабельності використаний як ключовий індикатор ризику в дисертації Смоляка В. А. [9], науковим керівником якого є д. е. н., проф. Внукова Н. М. – учениця учня Лібермана О. Г. – Олійника С. У. [2].

Ліберман О. Г. був неухильним прибічником ідеї інтеграції науки, викладання та навчання, впроваджуючи цей принцип протягом усієї своєї діяльності. Наполегливий дослідник створив наукову школу у Харківському інженерно-економічному інституті, яка продовжує дослідження професора [7].

Логічним продовженням таких інновацій Лібермана О. Г. повинно було стати надання підприємствам самостійності у формуванні коопераційних зв'язків, що у теперішній час реалізується в інноваційній теорії кластерів. Також в економіці країни мала бути запроваджена оплата за використання суспільних ресурсів, а товарно-грошовий обіг і система державних цін повинні стати основними інструментами планування [10].

Інноваційність рішень виявлялась не тільки у результатах наукових досліджень: у 1962–1964 роках у газеті «Правда» з'явилася серія статей Лібермана О. Г. про необхідність проведення економічної реформи в СРСР на ринкових принципах, що теж є інновацією [3]. Ринкові заходи почали в директивному порядку запроваджуватися у господарське життя через перехід на нову систему господарювання, в якій брали участь більше 700 підприємств, на яких працювало понад 2 млн осіб. До 1 грудня 1967 року реформа охопила 7 тисяч промислових підприємств, що виробляли 40 % продукції і давали більше половини всіх прибутків. Всього за один рік діяльності в нових умовах їх прибуток збільшився на 25 %, а обсяг реалізованої продукції – на 12 % [8]. Такі високі результати роботи можна було досягти тільки за умови високої інноваційності рішень, що приймалися.

Не менш інноваційними є розробки Лібермана О. Г. у галузі статистики та економіко-математичних методів. Початок надав його переклад 1963 року з англійської роботи Кенделла «Теорія статистики», а вже 1964 року під його науковою редакцією опубліковано монографію його учнів «Кореляція і статистичне моделювання в економічних розрахунках», яка стала практичним керівництвом з використання в економічних дослідженнях кореляційно-регресійного аналізу [8].

Розглянувши основні інноваційні досягнення Лібермана О. Г., слід зазначити, що його наукова, організаційна та навчальна діяльність є інноваційною діяльністю, що була спрямована на використання результатів наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення ринкових умов розвитку економіки, які в сучасній Україні зумовлюють випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Література

1. Аблов А. С. ЛІБЕРМАН Овсій // Енциклопедія історії України: Т. 6 : Ла-Мі / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. Київ : Наук. думка, 2009. 790 с. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Liberma_O
2. Внукова Н. М. Учні О. Г. Лібермана: професор С. У. Олійник як послідовник теорії О. Г. Лібермана (до 90-річчя С. У. Олійника) // Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16–17 листоп. 2017 р.). Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2017. С. 13–16.
3. Ліберман Е. Г. План, прибыль, премия // Правда. 1962. 9 сент. ; Ещё раз о плане, прибыли, премии // Правда. 1964. 20 сент.
4. Ліберман Е. Г. Экономические методы повышения эффективности общественного производства. М. : Экономика, 1970. 175 с.
5. Нариси з історії Харківського національного економічного університету : монографія / за заг. ред. В. С. Пономаренка. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2005. 326 с.
6. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/print>
7. Провідні вчені Харківського національного економічного університету : бібліограф. зб. / за заг. ред. В. С. Пономаренка. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2012. 248 с.
8. Селіванов В. М. Овсій Григорович Ліберман. URL: <http://www.econom.kharkov.ua/upim/216FTkBS.pdf>
9. Смоляк В. А. Економічна оцінка ризику діяльності промислових підприємств : дис... канд. екон. наук : 08.07.01. Харків, 2005. 260 с.
10. Хохлов Н. П. Е. Г. Ліберман о повышении эффективности общественного производства. Вчені записки Харківського інституту управління: Серія «Наука і практика управління». 2009. Вип. 26. С. 12–17.